Sote-uudistus

Otto Toivanen
Professori
Aalto yliopisto
Taloustieteen laitos

Taloustieteilijän lähestymistapa

1. Mitkä ovat uudistuksen tavoitteet?
2. Ketkä ovat keskeisiä toimijoita?
3. Mitkä ovat toimijoiden kannustimet?
4. Mikä on tulema?
5. Saavuttaako ehdotettu uudistus asetetut tavoitteet?

1. Mitkä ovat uudistuksen tavoitteet?

1. Palveluiden integraatio.
2. Palveluiden tasa-arvo.
3. Nopeampi hoitoonpääsy.
4. Kustannussäästöt.

2. Valtio / maakunta

1. “Yhteismaan ongelma”: Maakunnalla kannustin käyttää kaikki rahat.

2. Valtiolla kannustin säästää.

3. Mitä tapahtuu, jos rahat loppuvat?

4. Maakuntien verotusoikeus ainoa tie ulos?

3. Kapitaatiopohjainen valinnanvapaus

- Kapitaatio luo vahvat kannustimet säästää kustannuksia.
- Asiakkaan ainoa turva on kilpailu.
- Keskeinen kysymys: kuinka monen soteyrityksen välillä kukin asiakas voi aidosti valita?

3. Kapitaatiopohjainen valinnanvapaus

Suomen taajamissa asuvasta väestöstä (4.6M):

5% asuu alle 1 100 hengen taajamissa.

11% asuu alle 3 000 hengen taajamissa.

19% asuu alle 7 000 hengen taajamissa.

26% asuu alle 15 000 hengen taajamissa.

Lisäksi: esim. Helsinki/Espoo/Turku/Tampere… eivät ole yksi markkina.

Tapaus #1: “Kivijalkasote”

- Kuinka monen soteyrityksen välillä kukin asiakas voi oikeasti valita?
- Paikallisten monopolien vaara.
- Kilpailulainsäädäntö ei auta.

Tapaus #2: “Digisote”

- Palveluiden digitalisaatio todennäköinen kustannusten säästäjä.
- Digipalvelut skaalautuvat.
- ➔ Valtakunnalliset sovellukset & yritykset.
- Yritysten määrä?

4. Valikoituminen

- Yrityksillä kannustin valikoida asiakkaita (matalat kustannukset suhteessa kapitaatioon)

- Soteyritys tietää kustakin asiakkaasta paljon enemmän kuin mitä kapitaatiosääntö ottaa huomioon.

- ➔ yrityksillä kyky valikoida.

- Näyttöä siitä, että valikoituminen aito ongelma.

4. Valikoituminen

- Liikelaitoksella kokonaisvastuu asiakassuunnitelmasta, jos tarvitaan muita(kin) kuin suoran valinnan palveluita.

- ➔ kalliit asiakkaat päätyvät liikelaitokselle.

- Kustannusten ulkoistus: Asiakasseteli, erikoissairaanhoito, henkilökohtainen budjetti.

Alkuperäinen Aalto Economic Instituten sote-raportti

- Monet raportin osat edelleen relevantteja:

- http://alueuudistus.fi/documents/1477425/2234118/SOTE_Aalto2.pdf/cdd37f1a-5fdd-4ba0-baa2-583501fcdfcf